

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО”
(для бакалаврів)

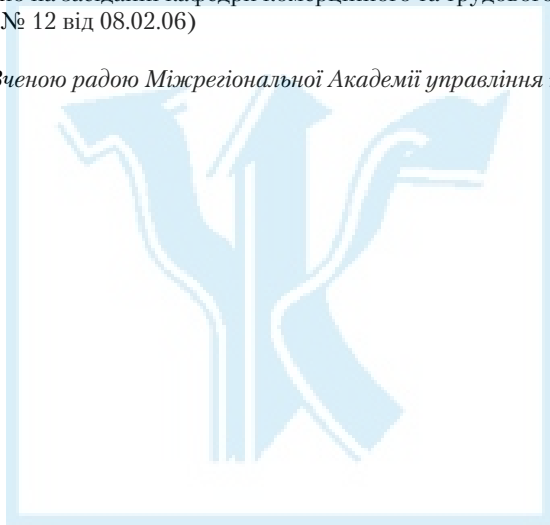
МАУП

Київ 2006

Підготовлено доцентом *Н. О. Можаровською* і старшим викладачем кафедри комерційного та трудового права *А. О. Гелич*

Затверджено на засіданні кафедри комерційного та трудового права (протокол № 12 від 08.02.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Можаровська Н. О., Гелич А. О. Навчальна програма дисципліни “Господарське законодавство” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2006. – 30 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Господарське законодавство”, плани семінарських занять, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета дисципліни “Господарське законодавство” — сприяти засвоєнню фундаментальних знань щодо господарських правовідносин, формуванню умінь і навичок застосовувати здобуті знання у правозастосовчій практиці; піднесенню методологічної культури, інтенсифікації творчих зусиль студентства, розвитку їхньої пізнавальної діяльності, актуалізації знань; формуванню наукового світогляду, правничого мислення, правосвідомості, правничої культури, моральних та інших якостей фахівця.

Завдання дисципліни “Господарське законодавство” — засвоїти фундаментальні знання щодо господарських правовідносин; набути умінь і навичок застосовувати ці знання на практиці; оволодіти способами творчої діяльності, сформувати здатність мислити самостійно, опираючись на власну освітню рефлексію, яка забезпечується належною методологічною культурою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні *знати*:

- коло суспільних відносин, що регулюються господарським правом;
- чинне господарське законодавство та практику його застосування;

уміти:

- орієнтуватися в системі джерел господарського законодавства України;
- аналізувати, узагальнювати та правильно застосовувати норми господарського законодавства України в практичній діяльності, роз'яснити їх зміст іншим;
- розрізняти відносини, що регулюються господарським правом України, від правовідносин, які регулюються іншими галузями права;
- застосувати на практиці норми правових актів;
- користуватись джерелами права та тлумаченням норм права, коментарями при вирішенні господарських спорів;
- складати і оформлювати документи правничого характеру з господарських правовідносин;
- підбирати літературу з теми заняття, складати конспекти і тези виступів, робити правову інформацію;

- логічно (послідовно, з виділенням головного, доказово, аргументовано) викладати правничий матеріал із застосуванням знань з різних джерел і галузей права, користуватись правовою термінологією щодо господарського законодавства;
- застосовувати правові знання з господарського права для оцінки юридичних фактів, обґрунтувати їх правову оцінку;
- приймати обґрунтовані рішення щодо реалізації норм господарського права у практичній діяльності;
- керуватись у практичній діяльності та поведінці правовими знаннями і переконаннями, брати участь у правовому вихованні населення.

Змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Господарське право в системі права України.

Змістовий модуль 2. Правове становище окремих суб'єктів господарювання.

Змістовий модуль 3. Зобов'язальні правовідносини та особливості правового регулювання окремих видів здійснення господарської діяльності.

Міжпредметні зв'язки: дисципліну “Господарське законодавство” студенти вивчають після засвоєння навчальної дисципліни “Правознавство”, “Комерційне право” та “Підприємницьке право”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО”

№ пор.	Назва змістових модулів і тем
1	2
	Змістовий модуль 1. Господарське право в системі права України
1	Предмет, метод і система господарського права
2	Господарська діяльність як об'єкт правового регулювання
3	Господарське законодавство як джерело господарського права
4	Державне регулювання господарської діяльності як форма охорони публічних інтересів в умовах змішаної економіки
5	Загальні положення про суб'єктів господарського права
6	Створення суб'єктів господарського права
7	Припинення діяльності суб'єктів господарювання

1	2
	Змістовий модуль 2. Правове становище окремих суб'єктів господарювання
8	Правове становище підприємств
9	Правове становище об'єднань підприємств та органів господарського керівництва
10	Правове становище господарських товариств
11	Правовий режим майна суб'єктів господарювання
12	Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом
	Змістовий модуль 3. Зобов'язальні правовідносини та особливості правового регулювання окремих видів господарської діяльності
13	Господарські зобов'язання
14	Відповідальність у господарських правовідносинах
15	Правові засади захисту економічної конкуренції
16	Правове регулювання біржової діяльності
17	Правове регулювання фінансової діяльності
18	Правове регулювання інвестиційної діяльності
19	Правові засади аудиту, бухгалтерського обліку та звітності
20	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
Разом годин: 81	

ЗМІСТ *дисципліни*

“ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО”

Змістовий модуль 1. Господарське право в системі права України

Тема 1. Предмет, метод і система господарського права

Господарські відносини, що становлять предмет господарського права. Особливість і характерні ознаки. Види господарських правовідносин.

Принципи, методи та типи правового регулювання господарською діяльністю.

Господарське право як галузь права, як правова наука.

Правова робота в народному господарстві.

Література [2; 10; 25; 80; 81; 84; 95; 90; 100; 116–118]

Тема 2. Господарська діяльність як об'єкт правового регулювання

Поняття та ознаки господарської діяльності. Види господарської діяльності. Поняття та характерні ознаки некомерційного господарювання.

Поняття та ознаки підприємницької діяльності (комерційне господарювання).

Література [1; 2; 26; 47; 33; 58; 89; 87; 112]

Тема 3. Господарське законодавство як джерело господарського права

Поняття господарського законодавства. Ознаки господарського законодавства. Цілі та функції господарського законодавства.

Структура господарського законодавства.

Господарсько-правові норми: структура і види.

Роль судової практики в удосконаленні господарського законодавства.

Література [1–3; 31; 60; 61; 63; 72–76; 89; 90; 93; 102; 103]

Тема 4. Державне регулювання господарської діяльності як форма охорони публічних інтересів в умовах змішаної економіки

Поняття державного регулювання господарської діяльності.

Органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та органи господарського управління та контролю, які покликані здійснювати нагляд і контроль за діяльністю підприємств.

Форми та методи державного регулювання господарської діяльності.

Державне замовлення як особлива форма державного регулювання господарської некомерційної діяльності.

Органи, що здійснюють контроль за фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання: види та межі компетенції.

Література [1; 2; 18; 35; 59; 64; 81; 84; 89]

Тема 5. Загальні положення про суб'єктів господарського права

Поняття суб'єктів господарського права. Класифікація суб'єктів господарського права. Права та обов'язки суб'єктів господарського права.

Господарські організації як суб'єкти господарського права. Громадяни як суб'єкти господарського права. Структурні підрозділи як суб'єкти господарського права.

Література [1; 2; 29; 52; 62; 67–71; 82; 87; 89; 90; 95]

Тема 6. Створення суб'єктів господарського права

Порядок та етапи створення суб'єктів господарювання.

Поняття та правова природа установчих документів суб'єктів господарювання.

Нормативне забезпечення державної реєстрації суб'єктів господарювання.

Державна реєстрація суб'єктів господарювання – фізичних осіб. Державна реєстрація суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Державна реєстрація змін до установчих документів і відомостей про фізичних осіб – підприємців.

Спеціальні умови господарської діяльності: ліцензування; патентування; вимоги щодо якості продукції, робіт і послуг.

Література [2; 9; 29; 46; 52; 53; 87; 96]

Тема 7. Припинення діяльності суб'єктів господарювання

Поняття та ознаки припинення діяльності суб'єктів господарювання. Способи припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Підстави та порядок припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання.

Тимчасове зупинення діяльності суб'єктів господарювання.

Література [2; 5; 17; 81; 84; 86; 89; 90]

Змістовий модуль 2. Правове становище окремих суб'єктів господарювання

Тема 8. Правове становище підприємств

Поняття та загальна характеристика підприємств.

Класифікація видів підприємств. Організаційно-правові форми підприємств публічної форми власності. Підприємства колективної власності. Приватні підприємства.

Особливість господарської правосуб'єктності дочірніх підприємств.

Література [2; 33; 57; 81; 89; 90; 95]

Тема 9. Правове становище об'єднань підприємств та органів господарського керівництва

Поняття та ознаки господарських об'єднань. Класифікація видів об'єднань підприємств.

Поняття та особливості правового статусу промислово-фінансових груп.

Поняття асоційованих підприємств.

Холдингові компанії.

Література [2; 33; 37; 57; 62; 81; 89; 90; 95]

Тема 10. Правове становище господарських товариств

Поняття та види господарських товариств.

Правове становище акціонерного товариства.

Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю.

Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.

Правове становище повного товариства.

Правове становище командитного товариства та його учасників.

Література [2; 16; 17; 81; 89; 90; 94; 114]

Тема 11. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

Поняття майна суб'єктів господарювання та його правового режиму.

Склад майна суб'єктів господарювання. Цінні папери як особливий вид майна суб'єктів господарювання.

Правові засади приватизації майна державного та комунального майна.

Література [2; 16; 33; 34; 36; 45; 89; 90; 101; 105; 111]

Тема 12. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Поняття та ознаки банкрутства. Завдання та принципи інституту банкрутства.

Предмет і методи інституту банкрутства.

Матеріально-правові та процесуально-правові умови порушення провадження у справах про банкрутство.

Правові інститути, що обслуговують провадження справ про банкрутство.

Провадження у справі про банкрутство: стадії, терміни та призначення.

Література [2; 13; 83; 89; 90; 98]

Змістовий модуль 3. Зобов'язальні правовідносини та особливості правового регулювання окремих видів господарської діяльності

Тема 13. Господарські зобов'язання

Загальні положення про господарські зобов'язання.

Поняття та ознаки господарського договору. Порядок укладення господарського договору. Зміст і форми господарського договору. Способи забезпечення належного виконання господарського договору.

Порядок зміни і розірвання господарського договору.

Література [2–6; 22; 24; 28; 30; 42–44; 55; 89; 90; 97; 106]

Тема 14. Відповідальність у господарських правовідносинах

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.

Класифікація господарсько-правових санкцій. Механізм реалізації господарсько-правових санкцій.

Форми господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності.

Література [2–6; 14; 22; 30; 42; 55; 81; 89; 90; 97; 114]

Тема 15. Правові засади захисту економічної конкуренції

Правова регламентація забезпечення конкуренції в Україні. Захист економічної конкуренції як складова економічної політики держави. Основні економіко-правові категорії конкурентного законодавства.

Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Класифікація порушень конкурентного законодавства. Відповідальність за порушення Антимонопольно-конкурентного законодавства.

Література [1; 11; 25; 89; 90; 112; 113]

Тема 16. Правове регулювання біржової діяльності

Поняття біржової діяльності. Поняття та юридичні ознаки біржі.

Правове становище та класифікація товарних бірж.

Правове становище фондової біржі.
Організаційна структура бірж.
Правова характеристика біржових операцій.

Література [1; 40; 45; 89–92; 109]

Тема 17. Правове регулювання фінансової діяльності

Поняття та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Поняття і структура банківської системи. Способи та форми розрахунків між суб'єктами господарювання. Правове регулювання обігу готівки. Кредитування і кредити в господарській діяльності.

Література [2; 19; 20; 27; 68; 89; 90]

Тема 18. Правове регулювання інвестиційної діяльності

Поняття та види інвестицій. Поняття та види інвестиційної діяльності.

Інвестиційні правовідносини: поняття, зміст і види.

Поняття та види інвестиційних договорів. Особливості договору концесії як різновиду інвестиційних договорів.

Література [2; 7; 27; 51; 58; 68; 77; 89; 90]

Тема 19. Правові засади аудиту, бухгалтерського обліку та звітності

Поняття правового регулювання бухгалтерського обліку. Джерела правового регулювання бухгалтерського обліку. Суб'єкти та об'єкти бухгалтерського обліку.

Принципи бухгалтерського обліку.

Бухгалтерська (фінансова) та статистична звітність (інформація).

Поняття аудиторської діяльності. Суб'єкти аудиторської діяльності. Види аудиторських перевірок.

Література [2; 19; 20; 27; 54; 68; 89; 90]

Тема 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, реалізація права на її здійснення.

Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій.

Зовнішньоекономічні договори (контракти).

Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Література [2; 26; 84; 87; 89; 90]

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1. Предмет, метод і система господарського права

1. Господарські відносини як предмет господарського права: поняття, особливість і характерні ознаки.
2. Класифікація видів господарських правовідносин.
3. Принципи методи і типи господарсько-правового регулювання.
4. Господарське право як галузь права, правова наука, навчальна дисципліна.

Семінар 2. Господарська діяльність як об'єкт правового регулювання

1. Поняття та характерні риси (ознаки) господарської діяльності.
2. Галузі та види господарської діяльності.
3. Підприємництво як спосіб здійснення господарської діяльності.
4. Некомерційне господарювання як спосіб здійснення господарської діяльності.
5. Господарче забезпечення діяльності негосподарюючих суб'єктів.

Семінар 3. Господарське законодавство як джерело господарського права

1. Поняття та ознаки господарського законодавства. Співвідношення господарського права та господарського законодавства.
2. Система (структура) господарського законодавства
3. Співвідношення та розмежування предметів регулювання ГКУ та ЦКУ.
4. Державна реєстрація нормативних органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та органів господарського управління та контролю.
5. Господарсько-правові норми: структура і види.
6. Роль судової практики в удосконаленні господарського законодавства.

Семінар 4. Державне регулювання господарської діяльності як форма охорони публічних інтересів в умовах змішаної економіки

1. Поняття та об'єктивна обумовленість державного регулювання господарської діяльності.

2. Форми та методи державного регулювання.
3. Правове регулювання держзамовлення як особливої форми державного регулювання.
4. Характеристика органів, що здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів господарювання.
5. Правова регламентація проведення перевірок діяльності суб'єктів господарювання, зокрема фінансово-господарської.

Семінар 5. Загальні положення про суб'єктів господарського права

1. Суб'єкти господарського права: поняття, класифікація, права та обов'язки.
2. Обмежувачі в діяльності суб'єктів господарювання.
3. Господарські організації як суб'єкти господарського права.
4. Громадяни як суб'єкти господарського права.
5. Структурні підрозділи як суб'єкти господарського права.
6. Особливість правосуб'єктності дочірніх підприємств.

Семінар 6. Створення суб'єктів господарського права

1. Порядок і основні етапи створення суб'єктів господарювання.
2. Поняття та правова природа установчих документів.
3. Державна реєстрація суб'єктів господарювання: поняття, ознаки та принципи.
4. Державна реєстрація змін до установчих документів і відомостей про фізичних осіб — підприємців.
5. Спеціальні умови здійснення господарської діяльності: ліцензування, патентування, дотримання законодавчих вимог щодо якості продукції, робіт і послуг.

Семінар 7. Припинення діяльності суб'єктів господарювання

1. Підстави, порядок і способи припинення діяльності суб'єктів господарювання.
2. Поняття та форми реорганізації суб'єктів господарювання.
3. Ліквідація як спосіб припинення діяльності суб'єктів господарювання: добровільна та примусова.
4. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання.
5. Загальний і спеціальний порядок ліквідації суб'єкта господарювання.

Семінар 8. Правове становище підприємств

1. Правова природа та ознаки підприємств.
2. Поняття та ознаки державного та казенного підприємства.
3. Поняття та характерні риси виробничого (сільськогосподарського) кооперативу.
4. Приватні підприємства та підприємства з іноземними інвестиціями, (іноземне підприємство).
5. Особливість господарської правосуб'єктності дочірніх підприємств.

Семінар 9. Правове становище об'єднань підприємств та органів господарського керівництва

1. Господарські об'єднання: поняття та види.
2. Поняття та особливості правового статусу промислово-фінансових груп.
3. Холдингова компанія як форма співробітництва в межах об'єднання підприємств.
4. Проста та вирішальна залежність між асоційованими підприємствами.
5. Поняття, ознаки, функції та компетенція господарських міністерств і комітетів.

Семінар 10. Правове становище господарських товариств

1. Правова природа та ознаки господарських товариств.
2. Особливості правового становища акціонерних товариств та їх види.
3. Порівняльне правова характеристика товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю.
4. Порівняльно-правова характеристика повного та командитного товариства.

Семінар 11. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

1. Структура і джерела майна суб'єктів господарювання.
2. Правові титули майна суб'єктів господарювання: право власності, право господарського відання, право оперативного управління, право оперативного використання майна, господарська оренда (лізинг) майна.

3. Виробничі фонди (основні та оборотні) суб'єктів господарювання.
4. Спеціальні фонди та резерви суб'єктів господарювання.
5. Особливості правового режиму готової продукції.

Семінар 12. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

1. Поняття неспроможності та банкрутства суб'єктів господарювання.
2. Правова характеристика досудових і судових процедур інституту банкрутства.
3. Матеріально-правові та процесуально-правові умови порушення провадження у справах про банкрутство.
4. Порядок і наслідки порушення провадження.
5. Ліквідаційний процес.
6. Значення черговості задоволення претензій кредиторів.

Семінар 13. Господарські зобов'язання

1. Ознаки та функції господарського договору.
2. Способи укладення господарських договорів: традиційний і конкурентний.
3. Зміст і форми господарського договору.
4. Способи забезпечення належного виконання господарського договору.
5. Порядок зміни і розірвання господарського договору.

Семінар 14. Відповідальність у господарських правовідносинах

1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
2. Класифікація господарсько-правових санкцій.
3. Форми господарсько-правової відповідальності.
4. Підстави для господарсько-правової відповідальності.

Семінар 15. Правове регулювання біржової діяльності

1. Поняття, види та юридичні ознаки біржі.
2. Функції, права та обов'язки біржі.

3. Організація біржової торгівлі та її учасники.
4. Види біржових угод.
5. Порядок укладення і виконання біржових угод.

Семінар 16. Правове регулювання біржової діяльності

1. Поняття біржової діяльності. Поняття та юридичні ознаки біржі.
2. Правове становище та класифікація товарних бірж.
3. Правове становище фондової біржі.
4. Організаційна структура бірж.
5. Правова характеристика біржових операцій.

Література [1; 40; 45; 89–92; 107]

Семінар 17. Правове регулювання фінансової діяльності

1. Поняття та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
2. Поняття та структура банківської системи.
3. Способи та форми розрахунків між суб'єктами господарювання.
4. Правове регулювання обігу готівки.
5. Кредитування та кредити в господарській діяльності.

Література [2; 19; 20; 27,68; 89; 90]

Семінар 18. Правове регулювання інвестиційної діяльності

1. Поняття і види інвестицій.
2. Поняття і види інвестиційної діяльності.
3. Поняття, зміст і види інвестиційних правовідносин.
4. Поняття і види інвестиційних договорів.
5. Особливості договору концесії як різновиду інвестиційних договорів.

Література [2; 7; 27; 51; 58; 68; 77; 89; 90]

Семінар 19. Правові засади аудиту, бухгалтерського обліку та звітності

1. Поняття і джерела правового регулювання бухгалтерського обліку.
2. Суб'єкти та об'єкти бухгалтерського обліку.
3. Принципи бухгалтерського обліку.

4. Бухгалтерська (фінансова) та статистична звітність (інформація).
5. Поняття та суб'єкти аудиторської діяльності.
6. Види аудиторських перевірок.

Література [2; 19; 20; 27; 54; 68; 89; 90]

Семінар 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

1. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності.
2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, реалізація права на її здійснення.
3. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій.
4. Зовнішньоекономічні договори (контракти).
5. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Література [2; 26; 84; 87; 89; 90]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота, передбачена навчальним планом, складається з теоретичного питання і виконується у вигляді реферату. Реферат повинен обов'язково містити зміст за такою структурою: “Вступ”, де розкривається роль і значення теми; “Основна частина” з двох або трьох питань, розкриваючи які необхідно показати знання з теми, дати аналіз чинних норм права з використанням практичного досвіду, висловити конкретні особисті зауваження і рекомендації з досліджуваної теми. Окремою частиною реферативної роботи є “Висновки”, де слід показати і, по можливості, обґрунтувати пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства або теоретичних положень за темою. Наприкінці навести список використаних джерел.

Студент повинен оформити за встановленим зразком титульну сторінку, підписати роботу, вказавши дату виконання, і в зазначений термін подати на перевірку.

Варіант контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою своєї залікової книжки. Якщо остання цифра залікової книжки “5”, то відповідно треба вибрати варіант “5”.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Господарське право в системі права України.
2. Предмет, метод і система господарського права.
3. Господарська діяльність як об'єкт правового регулювання.
4. Господарське законодавство як джерело господарського права.
5. Державне регулювання господарської діяльності як форма охорони публічних інтересів в умовах змішаної економіки.
6. Загальні положення про суб'єктів господарського права.
7. Створення суб'єктів господарського права.
8. Припинення діяльності суб'єктів господарювання.
9. Правове становище підприємств.
10. Правове становище окремих суб'єктів господарювання.
11. Правове становище об'єднань підприємств та органів господарського керівництва.
12. Правове становище господарських товариств.
13. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
14. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом.
15. Зобов'язальні правовідносини та особливості правового регулювання окремих видів здійснення господарської діяльності.
16. Господарські зобов'язання.
17. Відповідальність у господарських правовідносинах.
18. Правові засади захисту економічної конкуренції.
19. Правове регулювання біржової діяльності.
20. Правове регулювання фінансової діяльності.
21. Правове регулювання інвестиційної діяльності.
22. Правові засади аудиту, бухгалтерського обліку та звітності.
23. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
24. Особливості управління господарською діяльністю у державному секторі економіки.
25. Державне регулювання захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів.
26. Правові засади охорони та захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.
27. Види та підстави виконання господарських зобов'язань.
28. Юридична відповідальність суб'єктів господарювання за порушення діючого законодавства.

29. Поняття, види та організаційні форми підприємницької діяльності.
30. Правові засади діяльності підприємств в Україні.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття, особливість і характерні ознаки господарських відносин.
2. Види господарських правовідносин.
3. Принципи методи та типи господарсько-правового регулювання.
4. Господарське право як галузь права, правова наука, навчальна дисципліна.
5. Поняття та риси господарської діяльності.
6. Види господарської діяльності.
7. Підприємництво як спосіб здійснення господарської діяльності.
8. Некомерційне господарювання як спосіб здійснення господарської діяльності.
9. Господарче забезпечення діяльності не господарюючих суб'єктів.
10. Поняття та ознаки господарського законодавства.
11. Співвідношення господарського права та господарського законодавства.
12. Система (структура) господарського законодавства.
13. Співвідношення та розмежування предметів регулювання ГКУ та ЦКУ.
14. Господарсько-правові норми: структура і види.
15. Роль судової практики в удосконаленні господарського законодавства.
16. Поняття та об'єктивна обумовленість державного регулювання господарської діяльності.
17. Форми та методи державного регулювання.
18. Правове регулювання держзамовлення як особливої форми державного регулювання.
19. Характеристика органів, що здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів господарювання.
20. Правова регламентація проведення перевірок діяльності суб'єктів господарювання, зокрема фінансово-господарської.
21. Суб'єкти господарського права: поняття, класифікація, права та обов'язки.

22. Обмежувачі в діяльності суб'єктів господарювання.
23. Господарські організації як суб'єкти господарського права.
24. Громадяни як суб'єкти господарського права.
25. Структурні підрозділи як суб'єкти господарського права.
26. Особливість правосуб'єктності дочірніх підприємств.
27. Порядок і основні етапи створення суб'єктів господарювання.
28. Поняття та правова природа установчих документів.
29. Державна реєстрація суб'єктів господарювання: поняття, ознаки та принципи.
30. Державна реєстрація змін до установчих документів і відомостей про фізичних осіб – підприємців.
31. Спеціальні умови здійснення господарської діяльності: ліцензування, патентування, дотримання законодавчих вимог щодо якості продукції, робіт і послуг.
32. Підстави, порядок і способи припинення діяльності суб'єктів господарювання.
33. Поняття та форми реорганізації суб'єктів господарювання.
34. Ліквідація як спосіб припинення діяльності суб'єктів господарювання: добровільна та примусова.
35. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання.
36. Загальний і спеціальний порядок ліквідації суб'єкта господарювання.
37. Правова природа та ознаки підприємств.
38. Поняття та ознаки державного та казенного підприємства.
39. Поняття та характерні риси виробничого (сільськогосподарського) кооперативу.
40. Приватні підприємства та підприємства з іноземними інвестиціями (іноземне підприємство).
41. Особливість господарської правосуб'єктності дочірніх підприємств.
42. Господарські об'єднання: поняття та види.
43. Поняття та особливості правового статусу промислово-фінансових груп.
44. Холдингова компанія як форма співробітництва в межах об'єднання підприємств.
45. Проста та вирішальна залежність між асоційованими підприємствами.

46. Поняття, ознаки, функції та компетенція господарських міністерств і комітетів.
47. Правова природа та ознаки господарських товариств.
48. Особливості правового становища акціонерних товариств та їх види.
49. Порівняльне правова характеристика товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю.
50. Порівняльно-правова характеристика повного та командитного товариства.
51. Структура та джерела майна суб'єктів господарювання.
52. Правові титули майна суб'єктів господарювання: право власності, право господарського відання, право оперативного управління, право оперативного використання майна, господарська оренда (лізинг) майна.
53. Виробничі фонди (основні та оборотні) суб'єктів господарювання.
54. Спеціальні фонди та резерви суб'єктів господарювання.
55. Особливості правового режиму готової продукції.
56. Поняття неспроможності та банкрутства суб'єктів господарювання.
57. Правова характеристика досудових і судових процедур інституту банкрутства.
58. Матеріально-правові та процесуально-правові умови порушення провадження у справах про банкрутство.
59. Порядок і наслідки порушення провадження.
60. Ліквідаційний процес.
61. Значення черговості задоволення претензій кредиторів.
62. Ознаки та функції господарського договору.
63. Способи укладення господарських договорів: традиційний і конкурентний.
64. Зміст і форми господарського договору.
65. Способи забезпечення належного виконання господарського договору.
66. Порядок зміни і розірвання господарського договору.
67. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
68. Класифікація господарсько-правових санкцій.
69. Форми господарсько-правової відповідальності.

70. Підстави господарсько-правової відповідальності.
71. Поняття, види та юридичні ознаки біржі.
72. Функції, права та обов'язки біржі.
73. Організація біржової торгівлі та її учасники.
74. Види біржових угод.
75. Порядок укладення і виконання біржових угод.
76. Поняття та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
77. Поняття та структура банківської системи.
78. Правове регулювання обігу готівки.
79. Кредитування та кредити у господарській діяльності.
80. Поняття та види інвестицій.
81. Поняття та види інвестиційних договорів.
82. Особливості договору концесії як різновиду інвестиційних договорів.
83. Поняття та джерела правового регулювання бухгалтерського обліку.
84. Принципи бухгалтерського обліку.
85. Поняття та суб'єкти аудиторської діяльності.
86. Види аудиторських перевірок.
87. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності.
88. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, реалізація права на її здійснення.
89. Зовнішньоекономічні договори (контракти).
90. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція* України: Прийнята Верховною Радою України 28.06.96 // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. *Господарський кодекс* України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р.
3. *Господарський процесуальний кодекс* України: Закон України в ред. від 21.06.01 // ВВР України. – 2001. – № 10. – Ст. 44.
4. *Кодекс торговельного мореплавства* України: Прийнятий Верховною Радою України 23.05.93 // Голос України. – 1993. – № 127, 128.

5. *Повітряний* кодекс України від 04.04.93 // ВВР України. — 1993. — № 25. — Ст. 275.
6. *Цивільний* кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р.
7. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 04.07.02.
8. Закон України “Про кооперацію” від 10.07.03.
9. *Про патентування* окремих видів підприємницької діяльності: Закон України від 23.03.96 (із змін і допов.) // ВВР України. — 1996. — № 20. — Ст. 82.
10. *Загальне положення* про юридичну службу міністерства, іншого центрального органу державної виконавчої влади, державного підприємства, установи, організації: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.95 № 690 // ЗП України. — 1996. — № 1. — Ст. 20.
11. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” від 26.11.93 (із змін. і допов.) // ВВР України. — 1993. — № 50. — Ст. 472.
12. Закон України “Про благодійність та благодійні організації” від 16.09.97 // ВВР України. — 1997. — № 46. — Ст. 292.
13. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 30.06.99 (із змін. і допов.) // ВВР України. — 1999. — № 42, 43. — Ст. 378.
14. Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань” від 22.11.96 // ВВР України. — 1997. — № 5. — Ст. 28.
15. Закон України “Про відповідальність підприємств, установ, організацій за правопорушення у сфері містобудування” від 14.10.94 // ВВР України. — № 46. — Ст. 411.
16. Закон України “Про власність” від 07.02.91 (із змін. і допов.) // ВВР України. — 1991. — № 20.
17. Закон України “Про господарські товариства” від 19.09.91 (із змін. і допов.) // ВВР України. — 1991. — № 49.
18. Закон України “Про державне прогнозування та розробку програм економічного та соціального розвитку України” від 23.03.2000 // ВВР України. — 2000. — № 25. — Ст. 195.

19. *Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”* від 30.10.96 (із змін. і допов.) // ВВР України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.
20. *Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”* від 12.07.01.
21. *Закон України “Про економічну самостійність України”* від 30.07.90 // ВВР України. – 1990. – № 34. – Ст. 449.
22. *Закон України “Про електроенергетику”* від 16.10.97 // ВВР України. – 1998. – № 1. – Ст. 1.
23. *Закон України “Про оренду державного та комунального майна”* від 14.03.95 (із змін. і допов.) // ВВР України. – 1995. – № 15. – Ст. 99.
24. *Закон України “Про заставу”* від 2.10.92 // ВВР України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.
25. *Закон України “Про захист економічної конкуренції”* від 11.01.01 // ВВР України. – 2001.
26. *Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”* від 16.04.91 (із змін. і допов.) // ВВР України. – 1991. – № 21. – Ст. 377.
27. *Закон України “Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)”* від 15.03.01 // ВВР України. – 2001. – № 21. – Ст. 103.
28. *Закон України “Про лізинг”* від 16.12.97 // Уряд. кур’єр. – 1998. – 10 січ.
29. *Закон України “Про ліцензування окремих видів господарської діяльності”* від 01.06.2000 // ВВР України. – 2000. – № 36.
30. *Закон України “Про майнову відповідальність за порушення умов договору підряду (контракту) про виконання робіт на будівництві об’єктів”* від 06.04.2000 // Уряд. кур’єр. – 2000. – 14 черв.
31. *Закон України “Про міжнародні договори України”* від 22.12.93 // ВВР України. – 1994. – № 10. – Ст. 45.
32. *Закон України “Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні”* від 10.12.97 // Голос України. – 1998. – 10 січ.
33. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”* від 22.05.97 (із змін. і допов.) // ВВР України. – 1997. – № 27. – Ст. 181.

34. *Закон України “Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності”* від 3.03.98 // ВВР України. — 1998. — № 34. — Ст. 228.
35. *Закон України “Про поставки продукції для державних потреб”* від 22.12.95 (із змін і допов.) // ВВР України. — 1996. — № 3. — Ст. 9.
36. *Закон України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)”* від 15.05.96 (із змін і допов.) // ВВР України. — 1996. — № 34. — Ст. 160.
37. *Закон України “Про промислово-фінансові групи в Україні”* від 21.11.95 // ВВР України. — 1996. — № 23. — Ст. 88.
38. *Закон України “Про сільськогосподарську кооперацію”* від 17.07.97 // ВВР України. — 1997. — № 39. — Ст. 261.
39. *Закон України “Про страхування”* від 7.03.96 // ВВР України. — 1996. — № 18. — Ст. 78.
40. *Закон України “Про товарну біржу”* від 10.12.91 // ВВР України. — 1992. — № 10. — Ст. 139.
41. *Закон України “Про торгово-промислові палати в Україні”* від 02.12.97 // *Голос України*. — 1998. — 5 січ.
42. *Закон України “Про транспорт”* від 10.11.94 // ВВР України. — 1994. — № 51. — Ст. 447.
43. *Закон України “Про угоди про розподіл продукції”* від 14.09.99 // *Голос України*. — 1999. — 12 жовт.
44. *Закон України “Про ціни та ціноутворення”* від 03.12.90 (із змін і допов.) // ВВР України. — 1990. — № 32. — Ст. 650.
45. *Закон України “Про цінні папери та фондову біржу”* від 18.06.91 (із змін і допов.) // ВВР України. — 1991. — № 38. — Ст. 508.
46. *Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців”* від 15 травня 2003 р.
47. *Закон України “Про боротьбу з корупцією”* від 05.10.95 // ВВР України. — 1992. — № 30. — Ст. 414.
48. *Закон України “Про державну службу”* від 16.12.93 (із змін і допов.) // ВВР України. — 1993. — № 52. — Ст. 490.
49. *Закон України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”* від 11.09.03.
50. *Закон України “Про інвестиційну діяльність”* від 18.09.91.

51. *Закон України “Про концесії”* від 16.07.99.
52. *Закон України “Про стандартизацію”* від 17.05.01.
53. *Закон України “Про підтвердження відповідності”* від 17.05.01.
54. *Закон України “Про аудиторську діяльність”* від 22.05.92.
55. *Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань”* від 22.11.96.
56. *Закон України “Про державне прогнозування та розробку програм економічного та соціального розвитку України”* від 23.03.2000 // ВВР України. – 2000. – № 25. – Ст. 195.
57. *Декрет Кабінету Міністрів України “Про впорядкування діяльності суб’єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств”* від 31.12.92.
58. *Декрет Кабінету Міністрів України “Про податок на промисел”* від 17.03.93 // ГУ. – 1993. – № 61/561. – 2 квіт.
59. *Указ Президента України “Про деякі заходи з регулювання підприємницької діяльності* від 23 липня 1998 р.
60. *Постанова Верховної Ради УРСР “Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів СРСР”* від 12.09.91.
61. *Указ Президента України “Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади”* від 3 жовтня 1992 р.
62. *Указ Президента України “Про холдингові компанії, що створюються у процесі корпоратизації та приватизації”* від 11.05.94. – п. 2, 11.
63. *Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, органів господарського управління та контролю, що зачіпають права, свободи й законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер:* Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.92 № 731 (із змін. і допов.).
64. *Порядок координації проведення планових виїзних перевірок фінансово-господарської діяльності суб’єктів підприємницької діяльності:* Затв. постановою КМУ від 29.01.99.
65. *Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції:* Затв. розпорядженням АМКУ від 25.12.01. № 182-р.

66. *Форма і порядок ведення журналу перевірок суб'єктів підприємницької діяльності контролюючими органами*: Наказ Державного комітету з питань розвитку підприємництва від 10.08.98 № 18.
67. *Класифікатор організаційно-правових форм господарювання*: Затв. Наказом Держстандарту України від 22.11.94 № 288. — п. 2.24.
68. *Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами установ комерційних банків України*: Затв. постановою Правління НБУ від 30.12.97 № 466.
69. *Роз'яснення Президії Вищого арбітражного суду України “Про укладення договорів відособленими підрозділами юридичних осіб”* від 30.03.95 № 02-5/220.
70. *Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України “Про зміни і доповнення до роз'яснення Президії Вищого господарського суду України від 18.07.94 № 02-5/492 “Про участь у господарському процесі відособлених підрозділів юридичних осіб”*.
71. *Інформаційний лист Вищого господарського суду України “Про деякі приписи чинного законодавства, що регулює підприємницьку діяльність громадян”* від 23.10.2000 № 01-8/556 (із змін., внесеними згідно з Інформаційним листом Вищого арбітражного суду України від 25.01.01 № 01-8/78).
72. *Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя”* від 01.11.96.
73. *Рішення Конституційного Суду України у справі про акти органів Верховної Ради України* від 23.06.97 № 2-рп.
74. *Рішення Конституційного Суду України у справі про податки* від 05.04.01 / № 3-рп.
75. *Рішення Конституційного Суду України у справі про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів* від 09.02.99 № 1-рп/99.
76. *Роз'яснення президії Вищого арбітражного суду України “Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з визнанням недійсними актів державних та інших органів”* від 26.01.2000 № 02-5/35.

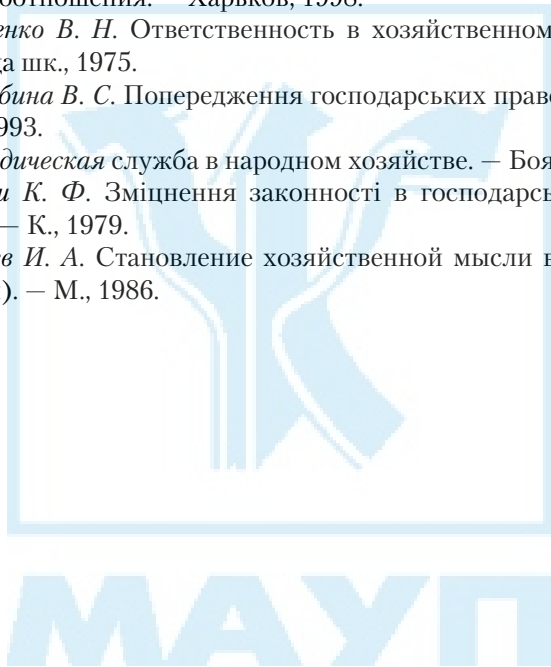
Основна

77. *Вінник О. М.* Інвестиційне право: Навч. посіб. — К.: Атака, 2000.
78. *Жилинський С. З.* Правовая основа предпринимательской деятельности (предпринимательское право): Курс лекций. — М.: НОРМА-ИНФРА, 1998.
79. *Коммерческое право: Учебник / Под ред. В. Ф. Попондопуло, В. Ф. Яковлевой.* — СПб.: Изд-во С.-Петербург. ун-та, 1997. — Т. 1, 2.
80. *Мамутов В. К., Чувпило О. О.* Господарче право зарубіжних країн: Підручник. — К., 1996.
81. *Мартемьянов В. С.* Хозяйственное право: Учебник для вузов: В 2 т. — М., 1994.
82. *Підприємницьке право: Практикум / Л. В. Ніколаєва, О. В. Старцев, П. М. Пальчук, О. О. Бакаліньська.* — К.: Істина, 2002.
83. *Попондопуло В. Ф.* Конкурсное право: Правовое регулирование несостоятельности (банкротства): Учеб. пособие. — М.: Юристь, 2001.
84. *Правове регулювання господарських відносин за участю промислових підприємств: Підручник / За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Душмана.* — Харків, 2000.
85. *Предпринимательское (хозяйственное) право: Учебник. В 2 т. / Отв. ред. О. М. Олейник.* — М.: Юристь, 2000.
86. *Предпринимательское право Украины: Учебник / Под общ. ред. Р. Б. Шишки.* — Харьков, 2001.
87. *Саниахметова Н. О.* Предпринимательское (хозяйственное) право Украины. — Одесса, 2004.
88. *Тітов М. І.* Банкрутство: матеріально-правові та процесуальні аспекти. — Харків, 1997.
89. *Хозяйственное право: Учебник / Под ред. В. К. Мамутова.* — К.: Юринком Інтер, 2002.
90. *Щербина В. С.* Господарське право України: Навч. посіб. — К.: Юринком Інтер, 2003.

Додаткова

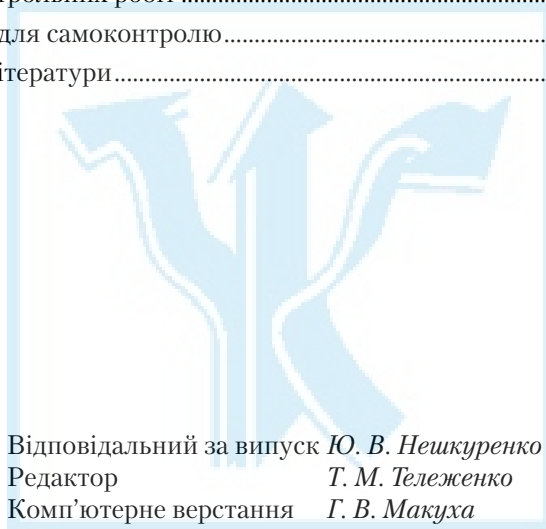
91. *Белых В. С., Винниченко С. И.* Биржевое право. — М., 2001.
92. *Беляков А. З.* Правовые и экономические основы биржевой торговли и брокерской деятельности: Практик. рук. — М., 1992.
93. *Беляневич В. Е.* Арбітражне судочинство: визнання недійсними актів державних та інших органів: Навч. посіб. — К., 2001.
94. *Вінник О. М.* Господарські товариства і виробничі кооперативи: правове становище. — К.: Т-во “Знання”; КОО, 1998.
95. *Гайворонський В. М.* Предмет і суб’єкти господарського права: Конспект лекцій. — Харків, 1994.
96. *Грущинський І. М., Кравчук В. М., Пограничний Є. П.* Державна реєстрація суб’єктів підприємницької діяльності: Наук.-практик. посіб. — Львів, 2000.
97. *Дашков Л. П., Бризгалін А. В.* Комерційний договір: від укладення до виконання. — К., 1996.
98. *Джунь В. В.* Інститут неспроможності: світовий досвід розвитку і особливості становлення в Україні. — Львів, 2000.
99. *Дойников И. В.* Предпринимательское право: Учеб. пособие. — М., 1998.
100. *Долгополов А. М.* Організація юридичної служби на підприємствах: Конспект лекцій. — К.: МАУП, 2000.
101. *Ершова И. В.* Проблемы правового режима государственного имущества в хозяйственном обороте. Теоретические основы и пути совершенствования. — М., 2001.
102. *Знаменский Г. Л.* Совершенствование хозяйственного законодательства. — К., 1980.
103. *Знаменский Г. Л.* Хозяйственное законодательство Украины. — К.: Наук. думка, 1994.
104. *Имущественная ответственность как средство укрепления договорной дисциплины / Под ред. М. Г. Прониной.* — Минск, 1990.
105. *Круглова Н. Ю.* Хозяйственное право. — М., 1997.
106. *Луць В. В.* Контракти у підприємницькій діяльності: Навч. посіб. — К., 1999.
107. *Малахов К. В., Павленко А. А.* Биржа. — М., 1990.
108. *Никифорак В. М.* Договір страхування відповідальності. — Чернівці: Рута, 2002.
109. *Пацурківський Ю. П.* Правовий режим майна суб’єктів підприємницької діяльності. — Чернівці: Рута, 2001.

110. *Саморядов А. Н.* Хозяйственные договоры и сделки. Теория, практика, споры. — М., 2000.
111. *Санахметова Н. А.* Регулирование предпринимательской деятельности в Украине: организационно-правовые аспекты. — Одесса: Одес. гос. юрид. акад., 1998.
112. *Зовнішньоекономічна діяльність. Інвестиції. Антимонопольне законодавство. Захист від недобросовісної конкуренції. Реклама: Навч. посіб.* — 2-ге вид. — К.: А.С.К., 2002.
113. *Спасибо-Фатеева И. В.* Акционерные общества: корпоративные правоотношения. — Харьков, 1998.
114. *Хоменко В. Н.* Ответственность в хозяйственном праве. — К.: Выща шк., 1975.
115. *Щербина В. С.* Попередження господарських правопорушень. — К., 1993.
116. *Юридическая служба в народном хозяйстве.* — Боярка, 1994.
117. *Янош К. Ф.* Зміцнення законності в господарських відносинах. — К., 1979.
118. *Исаев И. А.* Становление хозяйственной мысли в СССР (20-е годы). — М., 1986.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Господарське законодавство”	4
Зміст дисципліни “Господарське законодавство”	5
Плани семінарських занять	11
Вказівки до виконання контрольної роботи	16
Теми контрольних робіт	17
Питання для самоконтролю	18
Список літератури	21

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Г. В. Макуха*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2631

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП